

og på kortere sigt afspejler en udvikling i en allerede opstået sygdom. Eksempler på sådanne test er DNA-analyser, RNA-analyser, vævstyp- og blodtypeundersøgelser. Et generelt forbud vil ramme alle forsikringselskaber og pensionskasser ens, og resultatet vil på langt sigt være, at alle forsikringstagere og pensionskunder som hidtil deler udgifterne mellem sig. Et sådant forbud vil også ligge på linje med de internationale tendenser på området, jf. nedenfor under pkt. 3.2.

3. Gældende ret m.v.

3.1. Der gælder i dag ingen begrænsninger med hensyn til forsikringselskabers og pensionskassers mulighed for at gøre brug af helbredsoplysninger, hverken i forbindelse med indgåelsen af en forsikrings- eller pensionsaftale eller i forbindelse med eventuel opsigelse eller ændring af vilkårene for en forsikring eller en pensionsordning. Som nævnt ovenfor under pkt. 2.3. benytter selskaberne m.v. dog indtil videre ikke genetiske test.

3.2. Nordisk Råd har i rekommandation nr. 9/1991 anbefalet, at de nordiske landes regeringer indleder samarbejde eller styrker det eksisterende samarbejde med henblik på at opnå så ensartet lovgivning som muligt, både på nordisk og et bredere internationalt plan, med hensyn til bl.a. beskyttelse af den personlige integritet i forbindelse med genetiske undersøgelser.

I Norge er der i 1994 gennemført en lov om medicinsk brug af bioteknologi. Efter loven gælder der med visse undtagelser et generelt forbud for bl.a. forsikringselskaber og pensionskasser mod at anmode om, modtage, besidde eller bruge oplysninger om en anden person, når oplysningerne er fremkommet ved genetiske undersøgelser. Det er også forbudt at spørge om, hvorvidt genetiske undersøgelser har været udført.

I Sverige har regeringen udarbejdet et udkast til lovforslag om genetisk information. Udkastet er for tiden til høring med henblik på fremsættelse senere i 1997. Udkastet til lovforslag går bl.a. ud på at forbyde, at tredjemand, herunder forsikringselskaber og pensionskasser, anvender eller spørger om visse oplysninger, som er fremkommet ved en genetisk test.

Europarådet har i 1992 vedtaget en rekommandation (R(92)3) om genetiske test og screening inden for sundhedssektoren. Det anføres heri bl.a., at det bør forbydes forsikringselskaber at kræve genetiske test udført eller at bruge resultatet af tidligere udførte genetiske test i forbindelse med indgåelse eller ændring af forsikringsaftaler.

Endvidere har en komité under Europarådet i 1996 udarbejdet et udkast til konvention om bl.a.

sikring af individets rettigheder i forbindelse med biologiske og medicinske indgreb. Det anføres i konventionsudkastet bl.a., at »prædiktive« genetiske test kun må udføres med sundhedsmæssige formål eller til brug for medicinsk forskning.

En komité under Europarådet arbejder for tiden med et udkast til en rekommandation vedrørende helbredsundersøgelser m.v. i forbindelse med bl.a. tegning af private forsikringer.

4. Lovforslagets udformning

Lovforslaget går ud på at begrænse forsikringselskabers og pensionskassers adgang til at anvende oplysninger om personers arveanlæg i forbindelse med tegning m.v. af henholdsvis forsikringer og pensioner.

Lovforslaget er ikke udformet som en såkaldt metoderegulering, hvorefter det forbydes at anvende oplysninger, der er indhentet ved bestemte undersøgelsesmetoder. Viden om en persons arveligt betingede anlæg for visse sygdomme kan i praksis erhverves på en række forskellige måder og ikke kun gennem, hvad der almindeligvis opfattes som egentlige genetiske test, dvs. DNA- og RNA-analyser. Sådant viden kan således i et vist omfang også erhverves gennem undersøgelser af f.eks. proteinstoffer, blodtype- og vævstypundersøgelser samt gennem oplysninger om nuværende og tidligere sygdomme, herunder sygdomme i familien, fremtoningspræg m.v.

Efter regeringens opfattelse bør det centrale formål med en lovgivning på dette område være at imødegå en udvikling, hvor personer i forbindelse med sædvanlige forsikrings- eller pensionsaftaler presses til at fremskaffe oplysninger, som uden relation til aktuelle eller tidligere sygdomme m.v. har til formål at belyse de pågældendes arveligt betingede risici for at udvikle eller pådrage sig sygdomme i fremtiden.

I overensstemmelse hermed er lovforslaget udformet således, at der ikke til brug for risikovurderingen ved indgåelse af aftaler om tegning af forsikringer/pensioner eller senere må anmodes om, indhentes eller modtages og bruges andre oplysninger om den pågældende person og dennes slægtninge, som kan belyse arveanlæggene, end oplysninger om de pågældendes aktuelle og tidligere helbredstilstand.

Det er uden betydning, på hvilken måde de pågældende oplysninger er tilvejebragt. Forsikringselskaberne m.v. afskæres således ikke fra f.eks. at få oplysning om, at forsikringstageren lider af kræft, selv om denne diagnose er stillet på grundlag af en genetisk test. Det bemærkes, at DNA- og RNA-analyse allerede i dag anvendes som led i diagnosticering, behandling og efterkontrol af bl.a. leukæmi (blodkræft) og visse andre kræftformer. Det vil formentlig